

Datum van inontvangstneming : 31/01/2013

Zaak C-1/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

2 januari 2013

Verwijzende rechter:

Cour de cassation (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

19 december 2012

Verzoekende partijen:

Cartier Parfums Lunettes SAS

Axa Corporate Solutions assurances SA

Verwerende partijen:

Ziegler France SA

Montgomery transports SARL

Inko Trade SRO

Jaroslave Mateja

Groupama transport

(omissis)

De Cour de cassation, eerste kamer civiele zaken, heeft het volgende arrest gewezen:

Voorziening ingesteld door:

1) de vennootschap Cartier parfums – lunettes (omissis), gevestigd (omissis) [te] Parijs,

2) de vennootschap Axa Corporate Solutions assurances (omissis), gevestigd (omissis) [te] Parijs,

tegen het arrest van 14 april 2011 van de Cour d'appel de Douai (tweede kamer, eerste afdeling), in het geschil tussen deze ondernemingen en:

- 1) de vennootschap Ziegler France (omissis), gevestigd (omissis) te Roncq,
 - 2) de vennootschap Montgomery transports (omissis), gevestigd (omissis) [te] Parijs (La Défense) (omissis),
 - 3) de vennootschap Inko Trade SRO, gevestigd (omissis) [te] Libérée 6 (Tsjechië),
 - 4) de vennootschap Jaroslave Mateja, gevestigd (omissis) [te] Semily (Tsjechië),
 - 5) de vennootschap Groupama transport, gevestigd (omissis) [te] Le Havre,
- verweersters in cassatie.

Verzoeksters beroepen zich ter onderbouwing van hun voorziening op de twee bij het onderhavige arrest gevoegde cassatiemiddelen;

(omissis) [nationale procedure]

Tweede middel, eerste onderdeel:

(omissis)

Volgens het bestreden arrest (Cour d'appel de Douai, 14 april 2011) hebben de vennootschappen Cartier Parfums lunettes en Axa Corporate Solutions Assurances de vennootschappen Ziegler France, Montgomery Transport SARL, Inko Trade Sro en Jaroslav Mateja bij akte van 24 september 2008 voor het Tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing gedaagd met het oog op de betaling van diverse bedragen. Ziegler France heeft zich beroepen op een exceptie van aanhangigheid bij de High Court te Londen, die zij bij akte van 16 september 2008 had aangezocht. In het bestreden arrest heeft de Cour d'appel de exceptie aanvaard en zich in het geschil tussen Cartier Parfums Lunettes en Axa Corporate Solutions Assurances enerzijds en Ziegler France anderzijds onbevoegd verklaard op grond dat de Engelse rechter bevoegd was.

Cartier Parfums lunettes en Axa Corporate Solutions Assurances verwijten de Cour d'appel dat zij zich in het arrest onbevoegd heeft verklaard op grond dat de Engelse rechter bevoegd was. Zij betogen dat de Cour d'appel, *door te oordelen dat de bevoegdheid van de High Court te Londen „vaststond” in de zin van artikel 27 van verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 omdat deze bevoegdheid niet was betwist, de betekenis en de draagwijdte van deze tekst onjuist heeft uitgelegd.*

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft in het arrest van 27 juni 1991 (Overseas Union Insurance, C-351/89), waarin het Hof was verzocht artikel 21 van het Executieverdrag in de versie vóór de wijziging bij het Verdrag van 26 mei 1989 inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek uit te leggen, verklaard dat „[b]ehoudens het geval waarin het laatst aangezochte gerecht beschikt over een van de exclusieve bevoegdheden die in het Executieverdrag, en met name in artikel 16 daarvan, worden genoemd, [...] artikel 21 Executieverdrag aldus [moet] worden uitgelegd, dat wanneer de bevoegdheid van het eerst aangezochte gerecht wordt betwist, het laatst aangezochte gerecht, indien het niet tot verwijzing overgaat, slechts zijn uitspraak mag aanhouden en de bevoegdheid van het eerst aangezochte gerecht niet zelf mag onderzoeken”.

Artikel 27 van verordening nr. 44/2001, de zogenoemde Brussel I-verordening, is van toepassing op het onderhavige geding. Dit artikel draait de wijze waarop de exceptie van aanhangigheid wordt beslecht om in vergelijking met voormelde bepalingen van het Executieverdrag, aangezien in artikel 27, lid 2, is bepaald dat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, moet vaststaan alvorens het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zich onbevoegd kan verklaren.

In het geding rijst een vraag over de uitlegging van verordening nr. 44/2001, die vereist dat de zaak bij het Hof van Justitie van de Europese Unie aanhangig wordt gemaakt.

DICTION:

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moet artikel 27, lid 2, van verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, aldus worden uitgelegd dat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat wanneer geen enkele partij zich op de onbevoegdheid van dit gerecht heeft beroepen dan wel dit gerecht zich bevoegd heeft verklaard bij een beslissing die onherroepelijk is om welke reden dan ook, met name omdat de mogelijkheden om beroep in rechte in te stellen zijn uitgeput?

(omissis)

Arrest van de Cour de cassation, eerste kamer in civiele zaken, uitgesproken door de voorzitter ter openbare terechtzitting van 19 december 2012.

Bij het onderhavige arrest GEVOEGDE MIDDELEN

Middelen die zijn overgelegd door de maatschap SCP Roger et Sevaux, avocat aux Conseils, voor Cartier parfums lunettes en Axa Corporate Solutions assurances.

EERSTE CASSATIEMIDDEL

(omissis) [dit middel is gebaseerd op louter nationale bepalingen]

TWEEDE CASSATIEMIDDEL

Er wordt opgekomen tegen het feit dat het bestreden arrest het oordeel in het vonnis heeft bevestigd dat het Tribunal in het geschil tussen Cartier Parfums Lunettes en Axa Corporate Solutions enerzijds en Ziegler anderzijds onbevoegd was op grond dat de High Court te Londen bevoegd was (omissis) [grieven die geen verband houden met de prejudiciële vraag en nationale procedure].

In het bestreden arrest is de volgende motivering gegeven: Met betrekking tot de gegrondheid van de exceptie van aanhangigheid is aangevoerd dat stuk nr. 1 aantoonde dat Ziegler op 16 september 2008 een „claim form” bij de High Court te Londen heeft ingediend die is ingeschreven tegen Saflog, Cartier Parfums en Cartier Lunettes en de Engelse vennootschap Wright Kerr Tyson LTD. Er wordt niet betwist dat het gaat om een akte van rechtsingang en dat die dateert van voor de dagvaarding die op 24 september 2008 door Cartier Parfums Lunettes is afgegeven tegen Ziegler en de subcontractanten. Gelet op de bewoordingen van deze dagvaarding lijdt het geen twijfel dat het gaat om hetzelfde transport, dat naar Engeland is gezonden door een afzender Saflog voor rekening van Cartier. Artikel 27 van de in casu toepasselijke Brussel I-verordening bepaalt dat wanneer voor gerechten van verschillende lidstaten tussen dezelfde partijen vorderingen aanhangig zijn die hetzelfde onderwerp betreffen en op dezelfde oorzaak berusten, het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht zijn uitspraak ambtshalve aanhoudt totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat, en dat wanneer deze bevoegdheid vaststaat, het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zich onbevoegd verklaart. Volgens de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie staat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, niet vast wanneer dit gerecht zich formeel bevoegd verklaart, maar veeleer wanneer deze bevoegdheid niet wordt betwist. De rechtsleer is het erover eens dat aan de voorwaarde is voldaan indien geen exceptie is opgeworpen, zoals het geval lijkt te zijn, en de rechter zich niet ambtshalve onbevoegd heeft verklaard, en dat de eerste rechter daarvan op de hoogte wordt gebracht door de stukken van de partijen. Verzoeksters stellen overigens niet dat zij een dergelijke exceptie hebben opgeworpen. Het proces wordt voortgezet en er zijn conclusies uitgewisseld. Dat het Tribunal zich onbevoegd heeft verklaard, is dus niet stuitend. De vraag blijft of de twee procedures tussen dezelfde partijen worden gevoerd. Er bestaat geen twijfel over het feit dat alle partijen behoren tot een transportketen. Indien Ziegler aansprakelijk is, wat bij de High Court aan de orde is, zal dit noodzakelijkerwijs

gevolgen hebben voor Montgomery Transport, Inko Trade en Jaroslav Mateja, die geen partij zijn in het Londense proces. De partijen in de twee aanhangige procedures zijn weliswaar niet volledig dezelfde, maar de voornaamste partijen zijn gedeeltelijk dezelfde en er is een onlosmakelijk verband tussen deze voornaamste partijen en de partijen die voor de Franse rechter zijn gedaagd. Bovendien is hun positie – verzoeker of verweerder – anders. Er is dus aan de voorwaarden van aanhangigheid voldaan: dezelfde instanties, dezelfde partijen, hetzelfde voorwerp (te weten aansprakelijkheid voor hetzelfde schadebrengende feit: diefstal van goederen). Het Tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing moest zich onbevoegd verklaren ten behoeve van de High Court, wat het heeft gedaan en wat de Cour bevestigt.

In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, volgens artikel 27 van verordening nr. 44/2001 slechts vaststaat wanneer dit gerecht zich formeel bevoegd heeft verklaard bij een beslissing waarbij het uitdrukkelijk verklaart dat het niet onbevoegd is of doordat de mogelijkheden van beroep in rechte tegen de beslissing waarbij het zich bevoegd verklaart, zijn uitgeput. Door toch te oordelen dat de bevoegdheid van de High Court te Londen „vaststond” in de zin van artikel 27 van verordening nr. 44/2001 omdat deze niet was betwist, heeft de Cour d’appel de betekenis en de draagwijdte van deze tekst onjuist uitgelegd.

(omissis) [dit tweede, subsidiaire, onderdeel van het tweede cassatiemiddel is gebaseerd op een nationale bepaling] (omissis)

In de derde plaats moet worden opgemerkt dat wanneer voor gerechten van verschillende lidstaten tussen dezelfde partijen vorderingen worden ingesteld die hetzelfde voorwerp betreffen en op dezelfde oorzaak berusten, het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zich onbevoegd verklaart wanneer de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat. Door te oordelen dat de omstandigheid dat „de voornaamste partijen gedeeltelijk dezelfde” waren, volstond om te stellen dat het om dezelfde partijen ging in de zin van artikel 27 van verordening nr. 44/2001, heeft de Cour d’appel de betekenis en de draagwijdte van deze tekst onjuist uitgelegd.

In de vierde plaats moet worden opgemerkt dat wanneer voor gerechten van verschillende lidstaten tussen dezelfde partijen vorderingen worden ingesteld die hetzelfde voorwerp betreffen en op dezelfde oorzaak berusten, het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zich onbevoegd verklaart wanneer de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat. Door het oordeel dat het om hetzelfde voorwerp ging, te baseren op de enkele grond dat de twee instanties betrekking hadden op „aansprakelijkheid voor hetzelfde schadebrengende feit: diefstal van goederen”, zonder na te gaan of de partijen hetzelfde resultaat nastreefden met de twee instanties die respectievelijk bij de Engelse en de Franse rechter aanhangig zijn gemaakt, heeft de Cour d’appel

haar beslissing niet gerechtvaardigd overeenkomstig artikel 27 van verordening nr. 44/2001.